

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Najprej«, Ljubljana.

Cekovni račun št. 14.398, (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglasi:

Prostor 1 x 55 mm 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., št. 7.

Četrtna »Najprej« št. 7
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetstvo-delavske zveze.

Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Marksisti.

Beseda marksizem je postala danes že nekaka moda, kakor kratki lasje pri naših ženskah. Če si pa ogledamo malo bližje tiste, ki imajo danes polna usta marksizma, vidimo, da so to tisti, ki se svojega pravega imena sramujejo, ker so si ga že do skrajnosti opljuvali med seboj, marksizma se poslužujejo le kot slepila za delavstvo, češ, vidite, saj smo tudi mi za Marksa, za njegov nauk itd.

O kako so ti marksisti slični našim klerikalcem! Tudi klerikalci pravijo, da so kristjani, Jezusov nauk učijo in razlagajo, pa niti na misel jim ne pride, da bi se po tem nauku tudi ravnali in živeli.

Marksovo geslo je: »Proletarci vseh dežel, združite se!« Tega gesla bi se morali marksisti brezpogojno držati. Del našega delavstva, ki še ni popolnoma zgubil upanja v združitev delavskega razreda, upa, da bo sedaj vendar enkrat prišlo do tako zaželjene združitve, to pa tem bolj, ker si osvajajo Marksa naši levičarji kakor tudi naši desničarji. Če pa čitamo danes delavsko časopisje, levičarsko ali desničarsko, strokovno kakor politično, vidimo, da ni nikjer nobenega smisla niti dobre volje za združitev delavstva v enotno proletarsko stranko. Često pa čitamo v omenjenih listih razne strupene članke, naperjene proti eni ali drugi strani, ki pa imajo le ta namen, da sejejo mržnjo in nezaupanje med delavci in s tem le širijo in vzdržujejo že obstoječi razkol med delavstvom.

Lansko leto je izšel v »Najpreju« predlog s. Klemenčiča za ustanovitev enotne delavske stranke (federativne stranke dela). Vsi bodo morali priznati, da je bil omejen predlog dobro zamišljen in pravičen, ker bi bile v »federativni stranki dela« paritetno zastopane vse delavske stranke in korporacije. Naši marksisti bodisi z leve ali desne pa za ta predlog niti smisla niso pokazali, ali pa v svoji zagrizenosti niso hoteli o tem predlogu niti razpravljati in debatirati, čeprav so bili k temu pozvani.

Lansko leto ob času državnozbornskih volitev so izdelali naši levičarski marksisti predlog v obliki »platforme« za skupen nastop pri volitvah. Socialni demokrati smo pristali in zagovarjali to platformo le težko, kajti prvič so bile izpuščene iz te platforme važne točke našega programa, drugič pa smo kršili s tem sklep kongresa, a šli smo preko vsega tega v dobri nadi, da se bo na temelju platforme po volitvah le osnovala ena enotna delavska stranka. Na žalost moramo pa danes konstatirati, da smo se varali, da je bila omenjena platforma in želje po enotnosti samo fraza in volilni manevar. Kakor je tudi vaš marksizem le samo fraza in fraza bo ostal tako dolgo, dokler z delom ne boste pokazali, da ste res vredni učenci našega velikega učitelja Karla Marksa.

Marksisiti! Vaše prvo bodoče delo pa naj bo, da ustanovite našem delavskemu razredu eno enotno delavsko stranko in s tem zopetno emancipacijo delavskega razreda v političnem življenju. Vedite, da je to najiskrenejša želja vsega našega delavstva.

Ivan Prodner.

Skupščina DZ 12. II. 1928.

Čobal otvori skupščino, imenuje zapisnikarja ter preide po pozdravu navzočih na dnevni red. Na predlog, da se zapisnik ne čita, se oglasi k besedi

s. Pevca, ki zahteva, naj se prečita ne samo zapisnik, temveč tudi vsa korespondenca, ki se je vršila med njim in DZ radi goljufij in poneverb, izvršenih pri razdeljevanju brezposelnih podpor od strani klerikalne Jugoslovanske strokovne zveze ter podružnice Unije slovenskih rudarjev (zdaj Zveze rudarjev J.).

K besedi se oglasi

Sedej, ki predlaga, naj se te stvari čitajo samo tedaj, ako jim zbornica prizna nujnost. Radi »discipline« glasujejo vsi delegati, izvemši s. Pevca (s. Leskošek je bil odsoten), da se zapisnik in korespondenca ne čita. K besedi se oglasi še

Ošlak, ki napada s. Pevca, češ, da so klerikalce že obremenili za neizplačano vsoto ter da je zadeva v redu.

Pevca ga odločno zavrne, ker je bil ravno Ošlak tisti, ki je nagovarjal s. Pevca na lanski skupščini, da naj le napade klerikalce v »Najpreju« radi znanih goljufij pri delitvi podpor iz brezposelnega fonda DZ. Danes pa, ko je dognano, da so tudi socialpatrijoti goljufali, pa naj molčimo!

Čelešnik (medklic): Pevca, če ne boš tih, dobiš od mene po zobeh!

Pevca: Udari, če si upaš!

Čobal nagovarja Pevca, naj bo »priden«, sicer ga mora zopet izključiti od današnje seje. (Čelešniku ni rekel ničesar. Kdor je s Čobalom, je »priden« tudi, kadar obljublja klofute. Značilno je zlasti to, da se ob takih prilikah najbolj širokousti

blagajnik Čelešnik, ki ima dvojno plačo, eno od OUZD, drugo pa od DZ.)

Ošlak: Grupa, ki sama ne polaga računov, komu in koliko je dala brezposelnih podpor, ima najmanj pravice očitati komu nerednosti. Bernot je pisal DZ: (čita par besed iz nekega dopisa KDZ na DZ, da je KDZ proti dajanju denarnih podpor in za pobijanje brezposelnosti z organiziranjem produkcije.) To je norčevanje iz pravilnika DZ, iz brezposelnosti in tudi iz brezposelnih. (Delegati mu hrupno pritrujejo.)

Čobal: Podan je predlog na konec debate o brezposelnih podporah. Kdor je proti, naj vstane. — Predlog je proti Pevčevemu glasu sprejet, zato ne morem dati nikomur več besede. (Kler. Žužek: Dobro! — Ves čas skupščine se je oglašal s takimi »Dobro!« in je sploh napravil vtis, kakor da je prišel s kakoga kroka. Pravijo pa, da je vedno tak, tudi kadar vedo, da je tuden.)

Čobal (nadaljuje): Pridemo torej k poročilom. Jaz bom kratek. DZ je odgovarjala na vse prošnje in tudi na vprašanja o socialni politiki. Podrobneje bo o tem poročal naš tajnik. Del tiska in to delavskega tiska, je trdil, da je DZ kriva, če so slabe vse one odredbe, za katere je odbor DZ podajal svoja mnenja. Ker ta mnenja niso bila upoštevana, je ta očitek napačen. DZ je storila vse in če bi se to na merodajnih mestih upoštevalo, bi ne bilo vzroka za nezadovoljnost. Kritika naj bo naperjena na oblastva, ki to zaslužijo. — DZ je delala tudi na organizaciji DZ same. Veste, da tudi to ni lahko, kakor si kdo domišlja. Spomnite se, kako težko se je teh 6 let borila, da je prišla iz provizorija, da je dobila finančna sredstva za izvolitev pravilno izvoljenih zastopnikov, potem razumete, da so bili prvi početki posvečeni organizacijskemu delu DZ. Aparat še ni popoln, ker je treba, da bo res zadovoljil strokovne organizacije, brez razlike seveda. — Glede preskrbe poslopja DZ v Celju in Mariboru se nam je v Celju posrečilo. V terek smo sklenili pogodbo s celjsko okoljsko občino za nakup stare šole za 250.000 Din in ministrstvo za soc. pol. je ta znesek že odobrilo, poleg tega je dopnilo še 250.000 Din za renoviranje. Zagotovljeno je torej, da bo tudi celjsko delavstvo imelo prostora za vse organizacije in tudi za ljudsko kuhinjo. — Nadalje je odobren znesek za opremljenje ljudske kuhinje in prosvetnega odseka v ljubljanskem novem poslopiju. Obenem se bo tudi odpravilo prispevanje DZ za posredovalnice dela, 15. februarja se to konča, postale bodo samostojne. — Del našega delavstva ne razume pravilno našega dela. Mislijo, da je DZ tisti, ki dela agresivne korake, ali za to so potrebne strokovne organizacije. Godi se nam slabo, gotovo se delavstvu gode od dne do dne večje krivice, ali za to je dolžnost vseh delavskih organizacij, DZ pa naj te gmotno in moralno podpira, to tudi s tem, da dviga izobrazbo delavstva. Takrat bodo strokovne organizacije dobre. Dokler pa bodo čakale na DZ, bo situacija vsak dan slabša. V tem smislu tolmajte naše delo in potem tudi zunaj vplivajte. — Besedo ima tajnik Uratnik.

Tajniško poročilo.

Uratnik: Kratko je razdobje, ki nas deli od zadnje skupščine, ki se je vršila pred dvema mesecema in pol. Vendar je dobila zbornica v tem času priliko, da je zavzela stališče do velikega števila socialnopolitičnih problemov. V svojem referatu bom na kratko poročal, na kakšno stališče se je pri tem zbornica v posameznih slučajih postavila.

V tem času so bili na dnevnem redu razni proračuni, državni proračun in okrožni proračuni. Nadalje je bil v razpravi v narodni skupščini zakon o izenačenju davkov, ki je istega značaja kakor proračun.

Zbornica je posvečala vsemu temu največjo pažnjo.

S statistično vsestransko podprto študijo je predočila, kako so naši delavci in nameščenci nesorazmerno visoko obdavčeni. Izvleček iz te študije je predložilo Centralno tajništvo delavskih zbornic vsem poslancem Narodne skupščine. Iz te študije bom navedel nekaj podatkov, iz katerih bo nad vsak dvom jasno, da so delavci in nameščenci pri nas res previsoko obdavčeni.

Če se računa, da je povprečen narodni dohodek v naši državi obdavčen z 2%, je obdavčen dohodek privatnega nameščenca v najnižji stopnji s 3,3%, potem pa raste in se stopnjuje do 10 in več. Že to nam kaže, da je bilo dosedaj obdavčenje delavcev in nameščencev absolutno krivično.

Poglejmo, v kakem razmerju so davki, ki jih plačujejo posamezne poklicne panoge v Sloveniji leta 1926 z onimi, ki so jih plačevale leta 1912. Na glavo je odpadlo v Sloveniji leta 1912 državnih in samoupravnih davkov 211,6 Din, leta 1926 pa 226 Din. Od te vsote je odpadlo: Na kmečke posesti leta 1912 81,9 Din, leta 1926 pa 79,8 Din. Na mestne hiše in pridobitna podjetja leta 1912 119,9 Din, leta 1926 pa 88,3 Din. Na službene prejemke leta 1912 9,8 Din, leta 1926 pa 24,8 Din. Poslovni davek v iznosu 34,1 Din, se ni računal v nobeno skupino, ker se prevajevanje ne da ugotoviti. Verjetno pa je, da se ta davek prevajuje in zadeva predvsem širše mase konsumentov.

Značilno je tudi, koliko so opravičene tožbe o neznošnih davkih, ki se slišijo od takozvanih gospodarskih slojev. Zato

naj tu poročam, kakšne so odgovarjajoče številke za posamezne davke:

Obča pridobitna na glavo leta 1912 (drž. in samoupravni davki) 27,3, leta 1926 (samo državni davki) 4,5.

Posebna pridobitna leta 1912 (drž. in samoupravni davki) 34,5, leta 1926 (samo državni davki) 25,5.

Mislim, da je bilo potrebno, da smo v času, ko je bil nov davčni zakon v razpravi, pokazali vse te stvari s številkami. Zakaj slikanje dejstev, ki se slišalo ob tej priliki v naši javnosti, je bilo daleč od tega, da bi bilo resnično. Največ škode od tega pa imajo naš delavci in nameščenci, na katerih ramena se nalaga to, kar se drugim odjemlje.

Naše pritožbe so se tudi delno upoštevale pri sprejetju novega davčnega zakona. Čeprav se obdavčenje delavcev in nameščencev tudi v tem zakonu ni tako uredilo, kakor bi bilo potrebno, vendar vsebuje ta zakon nekaj olajšav. Tako se je eksistenčni minimum vendar le za nekaj povečal, davčna postavka pa znižala. Ugodno je, da se odbija eksistenčni minimum po 400 Din na mesec od vseli plač, tudi od višjih. S tem prihaja šele prav do veljave. Prej ni prihajal do veljave, ker ni imel nihče tako nizke plače, da bi mogel biti davkov oproščen. Nov eksistenčni minimum pa za nižje plače vendar nekoliko znižuje davčno stopnjo, čeprav ne dovolj. Zato se tudi borba zoper previsoko obdavčenje delavstva ne sme pustiti iz vida, čeprav je nov zakon ustvaril v tem oziru za enkrat dovršena dejstva. Ob priliki proračunske razprave smo opozorili na to, da bi se dala v proračun postavka, tisto, česa se odškodnine prisodnikom obrtnih sodišč. V tem pravcu je treba brezpogojno nekaj storiti, ker je sicer obstoj te institucije v nevarnosti.

O priliki razprave o proračunu ljubljanskega okrožja se je obrnila zbornica na predsedstvo in nekatere poslance skupščine s prošnjo, da zavzamejo stališče proti obdavčenju produkcije premoža. Prvotni predlog okrožnega odbora je bil ta, da se obdavči ves premož, ki se v naših rudnikih nalaga. Če bi se to zgodilo, bi skušala premožovna podjetja prevaliti vsa bremena, izvirajoča iz tega obdavčenja, na rudarsko delavstvo, ki živi že itak v neznošnih razmerah. Posledica naše intervencije je bila, da se bo pobiral ta davek od tistih, ki bodo premož trošili, ne od podjetij, ki ga proizvajajo. S tem je postala nevarnost za prevalitev davka na delavstvo manjša.

Proti taksam, ki se pobirajo v iznosu 50 para na izplačane mezde, je zavzela zbornica tudi stališče. Dosedaj pa še nima obvestil, da bi se njena tozadevna intervencija upoštevala.

O nesolidnih temeljih rudarskega zavarovanja smo že večkrat govorili. Pri tem smo vedno poudarjali, da morajo sodelovati pri sanaciji rudarskega zavarovanja vsi faktorji, ki so krivo povzročili in se z njo okoristili, to je predvsem država in podjetja. Vse to pa se dosedaj ni upoštevalo, nasprotno — osnutek za reorganizacijo rudarskega zavarovanja ni prišel še niti pred ministrski svet. Medtem pa se je zlasti pri naših bratovskih skladnicah pokazalo, da več izdajo, nego dobijo vplačil. Z ozirom na to je ministrstvo za šume in rude naročilo, da se mora ustvariti v gospodarstvu na vsak način ravnatežje. Z ozirom na ta naloga, pa tudi z ozirom na finance v bratovskih skladnicah, je odbor Glavne Bratovske skladnice to storil na ta način, da je znižal rente in zvišal prispevke. Delavska zbornica tu ni odločala, pri čem akcij pa je zagovarjala najodločneje rudarske interese. Zato moramo na tem mestu najodločneje ugovarjati, da se meče z agitacijo od moža do moža pa tudi na shodih, krivdo za znižanje rent na Delavsko zbornico. Zbornica je storila tu vse. Ni njena krivda, če pri nas država svojih socialnih dolžnosti ne vrši in če pri tem položaju odbor bratovskih skladnic ni mogel iz bratovskih skladnic več izdajati, kakor prejema.

Pokojninski zavod za nameščence je izdal nov predlog za izboljšanje starostnega zavarovanja privatnih nameščencev. Ta predlog je v razpravi. Zbornica napram njemu dosedaj še ni zavzela svojega stališča. Storila pa bo to pravočasno.

Tudi vprašanje starostnega zavarovanja delavcev postaja aktualno. S kolektivnimi pogodbami se je delavstvu v nekaterih tovarnah že posrečilo, da je doseglo, da se zbirajo v njih posebni fondii za starostno zavarovanje. Tako n. pr. v Združenih steklarnah v Hrastniku in Zagorju in v Kemični tovarni v Celju. Ta razvoj se mora z vsemi silami podpreti. Treba je začeti s sistematičnim delom v tem pravcu. Zbornica smatra za svojo nalogo, da da iniciativo za tako sistematično delo. Dokler se to vprašanje zakonito ne uredi, naj se skuša ustvariti podlaga za starostno zavarovanje s kolektivnimi pogodbami. Naloga zbornice bo morala biti tudi, da skrbi, da se ustvari med temi fondii nekaka medsebojna vez. To je potrebno, ker se delavstvo ene tovarne seli v drugo. Naša naloga bo, da se prične v tem oziru s krepko iniciativo, katero bo treba podpreti z vsemi sredstvi, tako materialnimi kot idealnimi. V ta namen smo zbrali v naših proračunih precejšnjo vsoto, ki je bila zbrana pod postavko: Za delavske pomožne blagajne. S tem pojasnjujem, v kako svrhu je ta postavka zbrana, kar je potrebno, ker čitamo v časopisju domnevo, da se zbirajo pod to postavko nedovoljeni dispozijski fondii. (Dalje prihodnjic.)

DEMAGOGIJA Z BREZPOSELNI MI.

Čim dalje bolj se oglašajo trezni glasovi, ki priznavajo, da je skrb za urejeno produkcijo boljša od pomoči proti brezposelnosti, nego pa žalostno in beraško denarno podpiranje brezposelnih, ki se po vrhu še širi na korupten način. Tudi nasprotniki so že nehali blatiti našo stranko zaradi njenega načelnega stališča glede tega, vsaj v javnosti se ne slišijo več tisti žalostni očitki, ki so zadnja leta letali po zraku, računajoč na najnižje instinkte najnevednejše mase.

Odkar je tudi dr. Gosar v svojem pravilniku o posredovanju dela določil večji del razpoložljivih sredstev v produktivne namene, a se nobeden ne dela norca iz tega njegovega ukrepa, nasprotno, mnogi vladni in manj vladni gg. ga zato hvalijo in tudi tajnik DZ ga je javno pohvalil — bi človek mislil, da bo tudi pri manj treznih konec te neumne demagogije, s katero so socialpatrioti tako »sijajno« nastopali proti naši stranki. A kaj še!

G. Ošlak, ravnatelj Ljudske tiskarne v Mariboru in povsod se v ospredje porivajoči »voditelj« socialpatriotov, je v nedeljo na skupščini DZ zopet nastopal s to demagogijo in trdil, da je naše stališče — norčevanje iz brezposelnosti in iz brezposelnih...

Za dandanašnja strankarska strast in njeno posledico zaslepljenost je pa bil pri tej priliki podan dokaz, ki mu boš zastoj iskal para. Nikogar namreč ni bilo med delegati združene kapitalistične in socialpatriotske ter dekalistične večine, ki bi bil Ošlaka zavrnil. S. Pevec je bil sam, popolnoma sam (s. Leskošek je prišel šele pozneje)...

In zakaj ta strast, zakaj ta zaslepljenost? Zato, ker je s. Pevec omenil korupcijo, ki so jo uganjali klerikalci in socialpatrioti z brezposelnimi podporami, pa se niso mogli drugače braniti, kakor z demagogijo... Treba je bilo dvigniti krič, da prevpijejo svoje grehe. — Kdove, če bi bil Gosar tudi kričal proti produktivnemu odpravljanju brezposelnosti, če bi bil zraven? Morebiti bi bil vsaj molčal in se smejal, da šteje »masa« nasprotnikom za zlo tisto, kar šteje njemu v dobro...

Resnična masa, tisto nevedno ljudstvo, ki si predmet demagoških kupčij, oprostite mi, da sem tvoje ime tako nesramno zlorabil in ga nadel neslavnim tvojim predstavnikom v DZ!

Pa kaj je vendar na stvari? O, mnogo! Predvsem je združena buržoazija napravila pravilnik, ki je kakor nalašč za korupcijo; ne le za poneverbe, ampak tudi za lov na duše, ki jih je treba najprej korumpirati. Pomislite, če človek dobi podporo kar na lepem, je gotovo hvaležen organizaciji, ki mu jo je prinesla — zato se vpiše vanjo rad, četudi bi to ne bil pogoj. Plača tudi članarino za nazaj, zakaj pa ne? Na ta način pristopi 90% naših trpinčenih proletarcev vsak dan v vse organizacije! Tudi kmetje bodo rekli, da so brezposelni! Na ta način bodo vse organizacije postale »močne«!

Mi nismo in ne bomo nikdar tako delali, ker pravimo, da take organizacije sploh niso organizacije. A tudi podpor nimamo v programu, razen v sili, če zgubi kdo kruh zaradi svojega pravičnega udejstvovanja. A ker je znano, kako je navalil kapital na Mežičane, in ker je iz tiska znano, kako smo jih podprli, bi vsi gg. v DZ, ki znajo vzeti svinčnik v roke, lahko vedeli, da smo na podporah izplačali več, nego smo prejeli od DZ, samo s tem, da so šli vsi to dobo vsi mežiški politični in strokovni prispevki v ta namen. Kako nas je mežiški boj izčrpal, so ti gg. videli ita »Napreju«. A njim ni šlo za to, da bi imeli račune (povedali smo jim, da takili računov se da napraviti za milijone), ampak šlo jim je za to, da pokvarijo narod in ga pridobijo v svoje kimavske »organizacije«, in da s pomočjo take volilne živine ubijejo svobodno organizacijo, svobodno misel in svobodni tisk.

Ker pa ne živimo od korupcije, ker se živimo sami z lastnimi sredstvi in na lastni račun, se znamo omejit, da nas tudi mežiški naval ni ugonobil, DZ je imenovala neko mežiško zmago dragoceno; da je pa bila njena cena res draga, na to gg. ne mislijo, ko se razburjajo, ker Pevec nikakor noče biti enak Zajcu.

Največji demagog je na tej skupščini trdil, da je največji nasprotnik demagogije. Mogoče mu je tudi to misel naročil njegov kruhodajalec — pravzaprav dajalec popljuvanih potic. Naj pazi — ta gospod ima dober nos, če mu je to naročil, se bliža čas, ko demagogija ne bo več uspevala! Vsaj demagogija z brezposelnimi ne.

Vlada še vedno ni pečena. Niti testo še ni pripravljeno, vedno se še poskušajo razne zmesi in primesi. Vemo pa, da ne bo nič boljša od prejšnje, ne zdaj ne pozneje, dokler se proletariat ne združi.

Petrolej vodi državne volitve, tako piše »Slovenec« 14. februarja in ima zelo prav, kajti pri ameriških volitvah igra petrolej res odločilno ulogo. Pri volitvah na Slovenskem igra tako ulogo premog. — Za božje namestnike je pač zelo neprijetno, če morajo priznati, da je takozvana previdnost prešla na blago, ki nima duše in ki torej nikakor ne more postati namestnik božji. Vendar so prisiljeni to priznati, ker ves svet o tem piše in ker hočejo tudi »Slovenčeve« ovčice novice. Misli pa itak ne znajo, ne boli jih, da se v kljub svoji »idealni« pobožnosti dajo voditi od blaga, ki ni idealno, ampak popolnoma materialno. — Mi pa v kljub veliki ulogi petroleja in premoga ter drugih produktivnih sredstev ne priznavamo vodstva tem sredstvom, ampak trdimo, da vodijo volitve v Ameriki in povsod ljudje, ki vladajo nad temi sredstvi. S svojo oblastjo nad temi sredstvi imajo oblast tudi nad delavnim ljudstvom, ki brez teh sredstev ne more živeti. Svojo oblast zlorabljajo tako, da vsakega odrežejo od produktivnih sredstev, kdor noče biti »priden«. »Priden« pa tem oblastnikom ne pomeni delaven, pošten, resničen, moralen, pravičen itd., ampak imajo za pridne samo tiste, ki se odrežejo svoji volji in delajo vse tako, kakor želijo oblastniki produktivnih sredstev.

Neutralna osebnost. Velesrbi pod nobenim pogojem ne dajo oblasti iz rok. Ker pa je med Srbi čim dalje več ljudi, ki spoznavajo, da je velesrbstvo samo plašč za korupcijo, drugega nič, in ker zato zahtevajo, naj se s Slovenci in Hrvati doseže dostojen sporazum, so radikalni sprejeli slovenske klerikalce v svoje vrste. Mnogo gniljivega smo čitali o tem zlasti v »Slovencu«, ki je pozabil na slovensko avtonomijo in radikalski centralizem ter slavnostno poročal o ovacijah prirejenih dr. Korošcu v radikalnem klubu. V zadnjih dneh smo se celo čitali (skoro vsak dan!), da se je dr. Korošec popolnoma odrekel svoji volji in se podvrnil mnenju g. Vukičevića, predsednika radikalnega kluba. Tudi oficijelno vprašan je odgovorjal, da je treba vprašati Vukičevića. To ni sodelovanje dveh strank, ampak podreditve ene pod drugo... Seveda so s takim Korošcem radikalni zadovoljni. To je naš človek, pravijo, in prav imajo. A to jim ne brani na zunanji kazati Korošca za nevturalnega, za neradikala in za nesrba. Ta nevturalnost je zelo podobna nevturalnosti kristanovskih strokovnih organizacij...

Slepoti delavcev in kmetov, ki ostanejo klerikalci v kljub temu, da čitajo »Slovenca«, mora biti res popolna. Te dni je klerikalni poslanec Pušenjak zagovarjal v »Slovencu« novi davčni zakon in ker drugega zagovora nima, je navedel, da so se gospodarski krogi pohvalno o njem izrazili. I seveda, to tudi mi potrdimo, da je za podjetnike ta zakon res dober!

Popravi! V članku »Čitajte Cankarja!« (»Napreju« 11. febr.) je tiskarski skrat iz službe napravil družbo. Dotični stavek se mora glasiiti: »To zlo je mogoče odpraviti edinole na ta način, da se čim dalje bolj množijo med ljudstvom samostojno misleči zavedni sodrugji, ki v kljub svoji napredujoči izobrazbi ostanejo samo delavci, kakor je Cankar ostal samo umetnik in se ni dal zapeljati v nobeno dobro plačano javno službo, kakor je žalostna navada pri nas.«

V »Mladini« je objavil L. U. članek »Preganjanje učiteljstva«; taki članki zaslužijo splošne pozornosti. Tudi Župančiču si je ob njegovi 50 letnici upala »Mladina« povedati, da je po krivici molčal, ko je bilo treba protestirati proti ponižanju naroda. Vendar pa mu je tudi pri tem očitku preveč kadila. — Po točnejšem pregledu zvezka (št. 1 in 2 sta izšli skupno) se k njemu še povrnemo.

O pomenu ljubljanske univerze razpravlja lična brošurica, ki nam jo je poslal njen rektorat. Človeka je kar sram, da je treba univerzo braniti še tudi zdaj, ko smo postali »svobodni« in »državotvoren« narod — na drugi strani pa je tudi z univerzo tako, kakor s svobodno sploh in s svobodno delavstvom še posebe. Delavstvo, ki za svobodo prosí, je ne bo imelo nikdar in tudi Slovenci ne bodo imeli univerze, dokler bodo zanjo prosili. Kako pridemo do tega, da bi nam spravljali univerzo v nevarnost tisti, ki niso nič zraven dali?

Velenje. Pojasnilo. Gospod računovodja Bratovske skladišnice Milan Kocijanec se mi je pritožil zaradi mojega dopisa v »Napreju« št. 5, češ, iz tega dopisa se da razumeti, kakor da bi tudi on poneverjal. To pa ni tako in da ne bi še kdo tako razumel, izjavljam, da se niti sedanjemu računovodji g. Kocijancu niti drugim uslužbencem Bratovske skladišnice ne more nič nepoštenega očitati, moj dopis se je nanašal na prejšnje čase. To pojasnilo dajem, ker ne maram nikomur delati krivico. *Andrej Martinšek.*

Gorje pri Bledu. Dne 26. februarja bo tukajšnja krajevna organizacija JSDS in KDZ imela redni občni zbor, in sicer v restavraciji Vintgar, s pričetkom ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1.) poročilo dosedanjega odbora in volitev novega odbora. 2. Razno. Udeležba za člane obvezna. Ker se bodo sprejemali tudi novi člani, se vabijo tudi vsi somišljeniki in naročniki strankinega glasila. Sodrugi, ne zamudite s članarino. Na delo za povečanje organizacije kakor v Gorjah tako na Dobravi, da ustvarimo solidarno in združeno gibanje v delu za napredek in izobrazbo med delavci v tovarni in kmeti na deželi. Bodočnost je na strani zavednih!

ZUBA POMENI ZDRAVJE. IN-MOC. ZAHTEVAJTE JO V-TRGOVINAH

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

ANTON LEČNIK, urar in draguljar CELJE, Glavni trg.
Ima v zalogi vsakovrstne ure in dragulje, poročne prstane itd.
TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Tvornica dežnikov in solnčnikov L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Volilni red za člane Delavske zbornice v Ljubljani.

Pripravljalno delo Glavnega volilnega odbora.

Čl. 11.

Glasom čl. 7. izda glavni volilni odbor te-le ukrepe: a) izda nalog organom zavarovanja, da mu pošljejo event. že izdelane volilne imenike, odnosno, da jih izdelajo do določenega roka;

b) določi volilne edince in njih področja;

c) določi rok in čas, kdaj bodo razpoloženi volilni imeniki v svrhu reklamacij in izda reklamacijskim mestom navodila;

d) izda razglas o razpisu volitev, v katerem navede dan volitev, početek in konec glasovanja, objavi kako in na katerih voliščih volijo delavci, zaposleni v posameznih občinah, kje in kateri čas so razgrnjeni volilni imeniki v svrhu reklamacij, kakšno je reklamacijsko postopanje in končno, da more zaprositi večina obratnih zaupnikov, ali ako te prošnje ni, večina volilcev iz obratov, v katerih je zaposlenih nad 50 delavcev pri glavnem volilnem odboru, da se vrše volitve v bližini njihovih obratov, odnosno izjemoma v njihovih obratih in to po delu in v soboto pred nedeljo, ko se vrše volitve na splošnih voliščih, končno do katerega roka in kje se morajo vlagati kandidatne liste;

e) nastavi potrebno administrativno osebje za osrednjo volilno pisarno;

f) odredi, da se sestavi v pisarni Glavnega volilnega odbora dva izvoda volilnega imenika v kartoteki, razdeljena po čl. 10 volilnega reda;

g) odredi, da se pozovejo volilci, ki volijo pismeno, da sporoče naslov na svoje stanovanje;

h) določi poverjenika za krajevna volišča in zaprosi za njih imenovanja;

i) izda navodila krajevnim volilnim poverjenikom.

Čl. 12.

Reklamacijsko postopanje.

Dva izvoda kartotečno in alfabetično urejenega volilnega imenika se dostavita v svrhu reklamacijskega postopanja pristojnim uradom zavarovanja, ki sprejemajo priglasbe za zavarovanje delavcev (ekspozituram OUZD, bratovskim skladiščam itd.). En izvod mora biti razpostavljen pri teh zavodih tekom 10 dni, katera doba je reklamacijski rok.

Vsak delojemalec ima pravico, da v zgoraj navedenem roku volilni imenik prepiše in da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega popravek.

V isti vlogi se more zahtevati popravek za več oseb. Iz drugega izvoda volilnega imenika more ekspozitura na prošnjo volilcev dele imenika za posamezna volišča tudi drugje razpostaviti, in sicer: Na pismeno zahtevo večine volilcev enega obrata, ki ima vsaj 50 delavcev in pod katero mora biti podpisana večina obratnih zaupnikov ali večina volilcev, ako v obratu ni zakonito izvoljenih zaupnikov, more izročiti reklamacijski urad osebi, ki predloži te podpise, imenik za ta obrat. Ta oseba pa se mora obvezati, da bo z nabitjem v tovarni ali pred njo razglasila, da so imeniki vsem delavcem v obratu na vsem delavcem dostopnem prostoru ob določenem času na vpogled. Zaupnik more obdržati ta imenik najdalje 5 dni, nato pa ga mora ekspozituri vrniti.

17. februarja — 2400 izvodov.

Najboljši beviljarski strojin kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opre mah.

Istotam pretilni stroj DUBIED.

Pouk v vezanju brezplačen. — 15 letna garancija. Popravila se sprejmejo. Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Narocajte in širite »Napreju«!

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri tvrdki

Josip Petelinc, Ljubljana,
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.